

Men jeg er ingenlunde hermed færdig. Det, jeg endvidere har at sige, burde jeg maaske være begyndt med, og det vilde jeg ogsaa have gjort, hvis jeg ikke ved sidste Mødes Diskussion var bleven bragt ind paa Spørgsmaalet ad en anden Vej.

Naar man vil undgaa Brud paa Overenskomster, er den første Betingelse den, at Overenskomsterne ere affattede saaledes, at det er klart for alle — baade for de styrende og for de menige Medlemmer — hvad der *staar* i Overenskomsterne, og tillige, om jeg saa maa sige, hvad der *ligger* i dem.

Der ligger nemlig en Del i Overenskomsterne, som ikke udtrykkelig staar der. Og det kan være skæbnesvangert. Mange Brud paa Overenskomster vilde være undgaaet, hvis man straks fra først af havde haft klare Ord at pege paa.

Lad mig tage et Eksempel. Paa et Arbejdssted, hvor man i længere Tid har været vant til kun at træffe organiserede Arbejdere, bliver der antaget et Par uorganiserede. Hvad har Arbejderne nu Ret til i den Anledning?

Ja, Arbejderne kan ved deres Optræden overfor de to uorganiserede gøre dem Livet saa ubehageligt, at de enten fortrækker eller gaar ind i Fagforeningen. De maa naturligvis ikke anvende Vold eller Trusler om Vold, saa kommer de under Straffeloven, men det er ogsaa ganske overflødige Midler; der er lovlige Midler nok, der virker.

Arbejderne have ogsaa Lov til at henstille til Arbejdsgiveren at remplace de uorganiserede med organiserede Arbejdere. Men efter Overenskomsterne have Arbejderne som Regel *ikke Lov til ved Strejke at ville tvinge Arbejdsgiveren*. De maa anvende al deres Energi mod Arbejderne, men de maa ikke paa denne Sag lave Konflikt med Arbejdsgiveren.

Hvor staar det? Ja, det staar netop ingen Steder *udtrykkelig*, men det ligger forskellige Steder. Ganske afset fra Septemberforligets indirekte Udtalelser i Post 4 ligger det formentlig i Fagets Overenskomster, naar disse Overenskomster er sluttet paa Tid eller med en bestemt Opsigelse, og naar Overenskomsterne ikke udtrykkelig, udtaler sig om Spørgsmaalet. Overenskomsterne repræsenterer jo nemlig det, som Partierne i Øjeblikket har opnaaet hos hinanden. For Arbejdernes Vedkommende er det Udtryk for de Krav, som de foreløbig have sat igennem. Men de andre Ønsker *af almindelig Art*, som de maatte ønske at se realiserede, dem har de i Øjeblikket maattet lade ligge; de have maattet nøje sig med det, der er vundet ved Overenskomsterne. Og naar der ikke findes den Bestemmelse, at Arbejdsgiverne ikke maa beskæftige uorganiserede Arbejdere, hører dette Ønske saaledes ikke til dem, som Arbejderne i Tarifperioden maa fremsætte under Strejketrusel.

Men hvis dette er rigtigt, er det saa ikke forkert, at det ikke tydeligere fremgaar af Overenskomsterne eller, hvis det ikke lader sig gøre, at der ikke er indrettet et Fortolkningsraad eller en Domstol, hvor man kan faa Klarhed paa Sagen, *forinden* Strejken er udbrudt.

Jeg forudsætter i mit nysnævnte Eksempel, at Fabrikens Arbejdere var uvante med at have uorganiserede iblandt sig; de have derfor ikke tidligere haft Anledning til at stille sig Spørgsmaalet, om de have Lov til at strejke for at faa dem bort. De blader deres Lov omhyggelig, men de finder intet om denne Sag, og deres Fagforeningsforbund heller ikke.

Derimod ved de, at der skal gives Strejkevarsel m. m., og dette holder de sig fterrettelig; Fagforeningen opfylder — som jeg forudsætter — de almindelige Strejkebeglejer. Men saa protesterer Arbejdsgiverne. De siger: det er i Strid med Septemberforliget, som anerkender Arbejdsgiverens Ret til at anvende, hvad Arbejdskraft han finder rigtig, og det er i Strid med Overenskomsten, som paa et vist Aaremaal sikrer, at der ikke bliver opstillet nye almindelige Krav.